

Definitief beleidsplan HVN 23022026

Beleidsplan Heemkundige Vereniging Nuwenspete 2026-2030

1. Vereniging, doelstelling en middelen

De Heemkundige Vereniging Nuwenspete (hierna te noemen: Nuwenspete) is opgericht op 28 januari 1985. Bij notariële akte van 11 juni 1987 zijn de statuten notarieel vastgelegd. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij akte van 10 februari 2023.

De vereniging is gevestigd te Nunspeet en heeft als doel in de ruimste zin van het woord:

- het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de verschillende facetten van heemkunde en geschiedenis;
- het heden en verleden van landschap, bodem, flora, fauna, bevolking, taal, folklore, klederdracht, bouwkunst en de cultuur in het algemeen.

Daarbij stelt de vereniging zich de instandhouding en de bescherming ten doel van de schoonheid en het karakter van de bovenstaande facetten.

Deze doelstellingen gelden in het bijzonder voor het gebied van de gemeente Nunspeet, dat de dorpen Elspeet, Hulshorst, Nunspeet en Vierhouten omvat.

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- onderzoek en studie van vraagstukken die op de doelstelling betrekking hebben;
- uitgave van een tijdschrift en andere geschriften;
- het organiseren van bijeenkomsten, acties, excursies en tentoonstellingen;
- het aanleggen en beheren van verzamelingen;
- samenwerken met soortgelijke organisaties;
- het oprichten of mede-oprichten van rechtspersonen met een aanverwante doelstelling;
- het benaderen van overheden, besturende lichamen en particulieren;
- het geven van voorlichting en advies aan derden;
- alle overige wettelijke middelen.

2. Missie

Nuwenspete wil het lokale erfgoed – materieel én immaterieel – zichtbaar, beleefbaar en toegankelijk maken voor iedereen.

Wij verbinden verleden, heden en toekomst door verhalen te bewaren en te delen, zodat de geschiedenis van onze streek een levend deel blijft van de gemeenschap.

3. Kernwaarden

Authenticiteit:

zorg voor correcte en respectvolle omgang met bronnen en voorwerpen.

Draagvlak:

erfgoed is van en voor iedereen; inwoners zijn partners, geen toeschouwers.

Innovatie:

we gebruiken nieuwe technologieën om het verleden eigentijds te presenteren.

Duurzaamheid:

behoud van collecties en verantwoord gebruik van middelen.

Samenwerking:

met scholen, verenigingen, gemeentebestuur, volksuniversiteit en andere erfgoedorganisaties.

4. Organisatie.

De Heemkundige Vereniging Nuwenspete heeft, om haar doelstellingen gestalte te geven, werkgroepen in het leven geroepen. De meeste werkgroepen hebben een definitief karakter. In bijzondere gevallen kunnen werkgroepen een ad hoc karakter dragen. Hierbij gaat het om incidentele activiteiten van de vereniging. De werkgroepen zijn onder verantwoordelijkheid van het bestuur belast met de uitvoering van het beleid van de vereniging. Alle beleidsterreinen vallen onder directe verantwoordelijkheid van het bestuur. Hieronder vallen de verzorging van de periodiek te houden lezingen en het collectiebeheer. De vereniging is in het bezit van een uitgebreide collectie van cultuurhistorische voorwerpen. De zorg hiervoor is toegewezen aan een collectiebeheerder. De komende tijd zal deze functionaris de collectie in overleg met de streekarchivaris kritisch doornemen en een voorstel aan het bestuur doen hoe er een schifting gemaakt kan worden tussen waardevolle en minder waardevolle voorwerpen. Het bestuur zal hierna een besluit nemen over de toekomst van de collectie.

Bij alle activiteiten van de vereniging staat het bestuur open samen te werken met instellingen en organisaties die aansluiten op het werkterrein van de vereniging. Initiatieven daartoe worden door het bestuur genomen of op initiatief van derden afgewacht.

Overzicht werkgroepen:

Werkgroep Archief en Genealogie:

Getracht zal worden mensen enthousiast te maken om deel te nemen aan projecten van het Noord-Veluws Archief (NoVaA). Zoals het foto-project, het notariële project, bouwvergunningen en het ingekomen stukken project. De resultaten van deze projecten worden op het internet zichtbaar gemaakt. In samenwerking met de Volksuniversiteit wordt met regelmaat een cursus Genealogie gegeven.

De Bibliotheek:

De bibliotheek wordt in de toekomst gereorganiseerd. Nieuw uitgegeven boeken over de geschiedenis van de Gemeente Nunspeet zullen worden aangeschaft. Het beleid is er op gericht om bij de leden van de vereniging nog meer interesse te wekken voor de bibliotheek van de vereniging.

Nunspeet op foto:

In nauwe samenwerking met het NoVaA wordt het beeldmateriaal van zowel de Gemeente Nunspeet als van Nuwenspete gedigitaliseerd en geplaatst op de Beeldbank van het NoVaA.

Folklore en klederdracht:

Een belangrijk thema binnen de vereniging is de aandacht voor de geschiedenis van de folklore en de manier waarop dit naar buiten wordt uit gedragen. Los van de eerder genoemde collectie bezit Nuwenspete een uitgebreide en waardevolle collectie van klederdrachten en de daarbij behorende sieraden. De zorg hiervoor is bij de werkgroep folklore gelegd. Door deel te nemen aan shows, plaatselijk of landelijk georganiseerd, kan door belangstellenden kennis worden genomen van het cultuurhistorische bezit van de vereniging. De kennis hierover wordt gedeeld met andere

organisaties die op het terrein van de folklore werkzaam zijn. Folklore is meer dan klederdracht. Materiële en immateriële gebruiken uit het verleden dienen hiertoe ook gerekend worden. Dit behoort eveneens tot het aandachtsterrein van deze werkgroep. In het bijzonder kan hier nog worden gedacht aan de jaarlijkse Eibertjesdag in Nunspeet, die mede door de klederdrachtgroep van Nuwenspete wordt georganiseerd. De klederdrachtgroep is actief met het geven van shows om op deze manier iets te laten zien over de kleding zoals die in het verleden in de gemeente Nunspeet gedragen werd. Onderhoud en aanvulling van de klederdracht maakt deel uit van hun activiteit. Men wil niet alleen diverse onderdelen (b.v. het wassen van de klederdrachtmutsen) beschrijven, maar voor het nageslacht dit vastleggen op film. Verder proberen ze om de eigen collectie van mutsen, klederdracht en de daarbij behorende attributen te vergroten.

Streektaal:

Hoewel het gebruik van de streektaal niet meer die positie inneemt die het ooit heeft gehad, vindt Nuwenspete het behoud van de kennis hierover van groot cultuurhistorisch belang en zal de kennis en de gemaakte opnamen bewaard en gepresenteerd worden. Dit gebeurt in samenwerking met taalinstututen. De werkgroep streektaal organiseert met regelmaat een pub-quiz die grote belangstelling trekt. Tevens is er elke maand een radioprogramma in streektaal op RTV Nunspeet.

De Mothoek:

Nuwenspete geeft per kwartaal een periodiek blad uit met de naam 'De Mothoek'. Dit blad is bestemd voor leden. Voor de inhoud is een redactie verantwoordelijk. Naast mededelingen van het bestuur en eventuele werkgroepen worden er hoofdzakelijk artikelen in opgenomen die geschreven zijn door leden. Deze artikelen richten zich op de (cultuur)geschiedenis van de gemeente Nunspeet al of niet in relatie tot historische gebeurtenissen in groter verband. De redactie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud. Aan haar is het ook om wijzigingsvoorstellen te doen met betrekking tot de lay-out van het blad.

Archeologie:

Deze werkgroep bestudeert en zoekt naar archeologische vondsten. Dit als belangrijke aanvulling op de geschreven bronnen. De resultaten worden gepubliceerd of door lezingen bekend gemaakt. Scholing voor de werkgroepleden vindt onder meer plaats door overdracht van kennis door externe specialisten. In eerste kwartaal 2026 zal Nuwenspete participeren in het project Trechterbeker-cultuur zulks in samenwerking met Erfgoed Gelderland en de Rijksuniversiteit Groningen. Ter hoogte van de Droge Beek in Elspeet zullen opgravingen gaan plaatsvinden waarbij ook een tiental leden van Nuwenspete zal gaan helpen.

Agrarisch erfgoed

Onderzoek naar de betekenis en de functie van veld- en boerderijnamen is een belangrijke aanvulling op de (cultuur)geschiedenis van de gemeente Nunspeet. De resultaten van dit onderzoek zullen te zijner tijd worden gepubliceerd. Daarnaast vindt er een inventarisatie plaats van alle bakhuisjes bij boerderijen in de gemeente Nunspeet.

Werkgroep Elspete:

Deze werkgroep richt zich op de (cultuur)historie van het dorp Elspeet. Om deze reden is de werkgroep onderverdeeld in subgroepen die inhoudelijk overeenkomsten vertonen met de werkgroepen die hier boven genoemd zijn. Jaarlijks presenteert 'Elspete' zich op een openbare bijeenkomst. Deze werkgroep is mede verantwoordelijk voor het Museum Elspeet.

Werkgroep Canon van Nunspeet

Deze werkgroep houdt zich bezig met het opstellen van een canon voor Nunspeet. Deze lokale canon heeft als doel kinderen, nieuwkomers en nieuwe inwoners extra betrokken te maken bij de geschiedenis van de gemeente en de regio. Dit omgevingsbewust onderwijs zou niet alleen educatief zijn, maar ook een toeristische toevoeging kunnen bieden. Diverse lokale verenigingen alsook het NoVaA hebben interesse getoond om actief bij te dragen aan dit project. Ook scholen in

de gemeente Nunspeet kunnen een rol spelen door samen met kinderen te onderzoeken welke lokale onderwerpen toegevoegd kunnen worden aan de landelijke Canon. Verwacht wordt dat ook andere musea en instellingen zullen aansluiten bij dit initiatief.

5. Financiering

De inkomsten van de vereniging bestaan uit lidmaatschapsgelden, subsidies, donaties en de opbrengsten van de verschillende werkgroepactiviteiten. Deze gelden zijn primair bedoeld om de uitgaven van de vereniging in zijn geheel te financieren. Het gaat hier om de lezingen, huur en onderhoud van de lokaliteit van de vereniging, bestuurskosten e.d. De werkgroepen worden geacht hun plannen te verwezenlijken uit eigen begroting. De middelen daarop bestaan uit een startbedrag vanuit de verenigingskas, opbrengsten van hun activiteiten, subsidies en sponsoring.

De vereniging heeft geen betaalde krachten in dienst. Bestuursleden ontvangen geen salaris of vergoeding voor bestede tijd. Ten behoeve van de vereniging gemaakte kosten kunnen op declaratiebasis worden vergoed.

6. Werkplan 2026

Het werkplan 2026 is als bijlage 1 aan dit beleidsplan gehecht.

7. Strategische doelen voor 2026-2030

a. Digitalisering van het archief

- Inscannen en catalogiseren van documenten, foto's en kaarten.
- Opzetten van een online databank die doorzoekbaar is voor onderzoekers, inwoners en scholieren.

b. Erfgoededucatie & participatie

- Vervaardigen van lespakketten en workshops voor scholen.
- Het organiseren van erfgoedwandelingen, verhalenavonden en podcasts met lokale getuigenissen.
- Het betrekken van jongeren via sociale media, gamificatie en vrijwilligersprojecten.

c. Collectiebehoud en uitbreiding

- Verbetering van het depot (klimaatregeling, duurzame verpakking).
- Actieve verwerving van voorwerpen, foto's en mondelinge geschiedenis rond verdwenen ambachten, migratie en sociale bewegingen.

d. Publiekswerking en beleving

- Jaarlijkse thematentoonstelling in het lokale museum of bibliotheek.
- QR-routes langs historische plekken met audiogidsen in meerdere talen.
- Meer zichtbaarheid op lokale evenementen (Culturele markten, Open Monumentendag).

e. Samenwerking & netwerken

- Nauwe band blijven onderhouden met gemeentebestuur voor behoud van monumenten.
- Partnerschappen met andere heemkundige kringen en regionale archieven.

- Vrijwilligers en sponsors actief werven om projecten te ondersteunen.

f. Expositieruimte

- het realiseren van een eigen expositieruimte in de aangegeven periode;
- het daarbij betrekken van stakeholders, te weten, de leden van de vereniging, sponsoren, gemeente Nunspeet en dergelijke.

8. Toekomstbeeld 2030

In 2030 is Nuwenspete hét aanspreekpunt voor iedereen die iets wil weten over de geschiedenis van onze gemeente. Het archief is digitaal toegankelijk, tentoonstellingen trekken jong en oud, en ons erfgoed wordt gevierd als een levende bron van identiteit en trots.

De vereniging staat bekend om haar innovatieve erfgoedroutes, betrokken vrijwilligers en sterke samenwerking met scholen en culturele partners.

9. Eerste Stappen (2026)

1. Opstart werkgroep Digitalisering & Collectiebeheer;
2. Fondsenwerving voor nieuwe vitrines en online platform;
3. Starten van een maandelijks “VerhalenCafé” voor het verzamelen van herinneringen
4. Herzien van het communicatieplan met focus op sociale media.

Vastgesteld door het bestuur van de Heemkundige Vereniging Nuwenspete op 23 februari 2026